

מטרות הוראה-למידה

החינוך הסביבתי נועד להקנות כלים להבנת מורכבותן של סביבות טבעיות וסביבות תוצר האדם ויחסי הגומלין ביניהן. כמו כן, מטרתו לפתח מיומנויות חשיבה וביצוע, ערכים והתנהגויות שיאפשרו השתתפות פעילה, כתלמידים וכבוגרים, בהתמודדות מושכלת עם בעיות סביבתיות למען סביבה בריאה ואיכותית יותר.

מטרות-העל של ההוראה והלמידה בתחום מדעי הסביבה שלהלן מתייחסות לרכישת ידע תוכני, לשליטה במיומנויות חשיבה ולמידה ולפיתוח עמדות וערכים בנושאים סביבתיים.

מטרות בתחום הידע התוכני

- הכרת גישות שונות לגבי מעמדו ומעורבותו של האדם בסביבה.
- הכרת השלבים העיקריים בהתפתחותה של החברה האנושית ואת הסיבות העיקריות להשפעתו הגוברת של האדם על הסביבה בעידן המודרני.
- הבנת הבסיס המדעי של התהליכים המתקיימים בסביבה הטבעית ושל השפעת גורמים שונים על תפקודה באספקת שירותים.
- הבנת יחסי הגומלין שבין האדם לסביבתו במישורים שונים: מקומי, אזורי וכלל-עולמי.
- הבנה שבעיות סביבתיות הן בעיות מורכבות שמעורבים בהן גורמים שונים: חברתיים, בריאותיים, כלכליים, משפטיים, אתיים, מדעיים וטכנולוגיים.
- יכולת לבחון ולנתח בעיה סביבתית על היבטיה השונים – מדעי, טכנולוגי, חברתי, כלכלי ומוסרי, ולהציע דרכי התמודדות.
- הבנה מערכתית – שינוי גורם אחד במערכת סביבתית עלול להשפיע על גורמים נוספים ולהפר את יציבות המערכת; במקרים רבים לא ניתן לחזות מראש את השפעותיהם של שינויים מערכתיים.
- הכרת המדיניות, התהליכים וגופי התכנון והניהול של הסביבה במישור המקומי, הארצי והכלל-עולמי.
- הכרת הגופים והמוסדות הפועלים למען איכות הסביבה במישור הארצי והכלל-עולמי.
- הבנת השיקולים המערכתיים הקשורים בקבלת החלטות בנושאי סביבה.
- הכרת ציוני הדרך בהתפתחות המודעות הציבורית לנושאי סביבה בארץ ובעולם.

מטרות בתחום מיומנויות חשיבה ולמידה

- יכולת לאתר מידע בנושאים סביבתיים במאגרי מידע כתובים וממוחשבים.
- יכולת לעבד ולייצג מידע בדרכים שונות, כולל שימוש במחשב.
- יכולת לפרש מידע המוצג בדרכים שונות: בטבלאות, בגרפים ובטקסט כתוב.
- יכולת לתאר מערכת סביבתית טבעית או אנושית על קשרי הגומלין שבין מרכיביה השונים.
- יכולת להשתמש בכלי מחקר שונים בחקר נושאי סביבה: סקרים, מדידות ותצפיות בסביבה החוץ-כיתתית, ניסויים במעבדה, סקירת מקורות ספרותיים וניתוח תוצאות.
- יכולת להסיק מסקנות מחקירה של נושא/בעיה סביבתית ולהציע דרכים חלופיות לשיפור איכות הסביבה.

- יכולת לתאר בכתב ובעל-פה את ממצאי החקירה.
- יכולת לבחון ולנתח בעיה סביבתית על היבטיה השונים – מדעי, טכנולוגי, חברתי, כלכלי, משפטי ואתי, ולהציע דרכי התמודדות.
- פיתוח חשיבה ביקורתית לגבי מידע בנושאים סביבתיים.
- פיתוח יכולות של עבודת צוות.

מטרות בתחום פיתוח עמדות וערכים

- פיתוח מודעות ורגישות לבעיות סביבה מקומיות, ארציות וכלל-עולמיות.
- נכונות לתרום, הלכה למעשה, למען הסביבה בקהילה ובמדינה.
- נכונות לנקוט עמדה אישית בנושאים ובאירועים סביבתיים.
- הזדהות עם פעולות הנעשות במסגרת החוק לשיפור איכות הסביבה ואיכות החיים, ורצון לקחת חלק בפעולות אלה.
- הוקרת ייחודה של הסביבה בארץ, על ערכיה הטבעיים וההיסטוריים, ונכונות לפעול לשמירתם.
- פיתוח התנהגויות של צרכנות נבונה המתבססת גם על שיקולים הקשורים בצמצום הנזקים לסביבה.